

Č. J. / SP. ZN.

719/2020-120-SSU/15

719/2020-120-SSU

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

Ministerstvo dopravy, Odbor pozemních komunikací (dále jen „Ministerstvo dopravy“), podle § 24b odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“), a § 171 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), z moci úřední

určuje:

silnice I. třídy na území České republiky, které lze využít vozidly, jejichž níže stanovené hodnoty překračují hodnoty stanovené zákonem č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), a to za současného splnění všech níže uvedených podmínek:

Termín: do 9. 2. 2025 ode dne nabytí účinnosti

Účel přepravy: zemědělské práce (sezónní práce v zemědělství)

Vozidlo nebo jízdní souprava: 1) zvláštní vozidlo kategorie S a podkategorie SS¹ (samojízdný pracovní stroj), včetně kombinace s pracovními adaptéry, včetně tažených na přepravníku

2) jízdní souprava vozidla kategorie T (kolový traktor) a C (pásový traktor) a zvláštního vozidla podkategorie SN (pracovní stroj nesený)² nebo výměnného taženého stroje kategorie S (dříve pracovní stroj přípojný kategorie Sp)

3) vozidla kategorie T (kolový traktor) a C (pásový traktor) a jejich přípojná vozidla kategorie R (dříve Ot)

Hodnoty pro vozidla podkategorie SS a podkategorie SN a soupravy T a C s pracovními stroji – 1) a 2)

Největší povolená délka:	22 m
Největší povolená šířka:	5 m

¹ Dle vyhlášky č. 341/2014 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů: Zvláštní vozidla podkategorie SS jsou pracovní stroje samojízdné s vlastním zdrojem pohonu, konstrukčně a svým vybavením určené pouze pro vykonávání určitých pracovních činností. Pracovní stroje samojízdné nejsou zpravidla určeny pro přepravní činnost.

² Zvláštní vozidla podkategorie SN jsou pracovní stroje nesené určené pouze pro vykonávání určitých pracovních činností. Tyto stroje se na pozemních komunikacích pohybují zavěšeny na vozidle a tvoří s ním jeden celek. Jejich pojezdové ústrojí (pokud jsou jím vybaveny) není v přepravní poloze ve styku s vozovkou. Do této kategorie spadají i výměnné nástavby mající charakter pracovního stroje neseného.

Největší povolená výška:	4,5 m
Největší povolená hmotnost vozidla nebo jízdní soupravy tažené traktorem:	40 t
Největší povolená hmotnost nebo rozložení hmotnosti na nápravy:	12 t

Hodnoty pro vozidla kategorie T a C a jejich přípojná vozidla R (Ot) – 3)

Největší povolená šířka:	3 m
--------------------------	-----

Podmínky užití silnic I. třídy:

silnice I. třídy lze užit pouze v případech, kdy (1) je to nezbytně nutné k dosažení polnosti, či jiné nemovitosti přiléhající k těmto silnicím (s ohledem na zdroj a cíl cesty), přičemž k tomuto účelu nelze užit silnice II. a III. třídy, nebo (2) je jejich užití nezbytné k překročení státní hranice České republiky v důsledku omezení vyplývajících z místní či přechodné úpravy provozu na silnicích II. a III. třídy, případně je znemožněno užití hraničního přechodu na silnicích II. a III. třídy.

Další podmínky přepravy (všechny kategorie):

1. Vozidlo kategorie T a C musí být použito výlučně ve spojení se zvláštním vozidlem podkategorie SN a výměnným taženým strojem S (Sp).
2. Vozidlo kategorie T a C pouze v případě, kdy je rozšíření opodstatněno montáží pneumatik, gumových pásů nebo dvojmontážním uspořádáním pneumatik, jež jsou nezbytné pro ochranu půdy, včetně systémů proti rozstříku, a to za předpokladu, že šířka stálé konstrukce vozidla nepřesáhne 2,55 m a schválený typ vozidla je rovněž vybaven alespoň jednou sadou pneumatik nebo gumových pásů, při jejichž použití celková šířka nepřesáhne 2,55 m, přípojně vozidlo kategorie R (Ot) pouze v případě použití uspořádání pneumatik na ochranu půdy, pokud lze vozidlo vybavit alespoň jednou sadou pneumatik, se kterou šířka vozidla nepřesáhne 2,55 m. Šířka konstrukce vozidla nezbytná pro účely dopravy nesmí přesáhnout 2,55 m. Jestliže lze vozidlo vybavit alespoň jednou sadou pneumatik, se kterou šířka vozidla nepřesáhne 2,55 m, použijí se takové systémy proti rozstříku, jsou-li namontovány, že šířka vozidla nepřekročí 2,55 m nebo při použití nástrojů, které jsou nezbytné k fungování vozidla.
3. Užití zvláštního výstražného světla oranžové barvy a za použití minimálně dvou vozidel technického doprovodu vybavených zvláštním výstražným světlem oranžové barvy, pokud největší povolená šířka vozidla či jízdní soupravy překročí hodnotu 3 m. Vozidla technického doprovodu se umísťují tak, že jedno vozidlo je vždy před prvním vozidlem či jízdní soupravou a druhé za posledním vozidlem či jízdní soupravou; do konvoje smí být řazena maximálně 3 vozidla či jízdní soupravy.
4. Pokud vozidlo podkategorie SN bude svojí šířkou přesahovat vlečné vozidlo, bude jeho vnější okraj označen obrysovým značením³ (směrem dopředu bílé a směrem dozadu červené barvy).

³ Předpis Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů (EHK OSN) č. 48 – Jednotná ustanovení pro schvalování typu vozidel z hlediska montáže zařízení pro osvětlení a světelnou signalizaci [2016/1723]

5. **Prověření (1) dopravně technického stavu⁴ všech pozemních komunikací dotčených přepravou, zejména šířky a výšky průjezdního prostoru, poloměru směrových oblouků a dalších z hlediska přepravy stěžejních parametrů, (2) přítomnosti nadzemního vedení a (3) přítomnosti dopravních či jiných omezení⁵, která mohou mít vliv na průběh přepravy; a to vždy prostředně před zahájením přepravy.**
6. **Určení míst vhodných pro bezpečné předjíždění, případně objíždění vozidla či jízdní soupravy, dojde-li k tvorbě kolony delší než 200 m za pomalu jedoucím vozidlem či jízdní soupravou (vztahuje se též na místa ležící mimo síť silnic I. třídy, která lze k tomuto účelu použít) vč. povinnosti umožnit bezpečné předjíždění nebo zastavit vozidlo⁶ či jízdní soupravu v těchto místech, dokud nepomine situace uvedená v § 2 písm. mm) zákona o silničním provozu.**
7. **Okamžité odstranění závady nebo vozidla či jízdní soupravy z pozemní komunikace při technické poruše.**
8. **Přeprava nesmí být prováděna za mlhy, hustého deště nebo sněžení, silného větru, nebo jiné povětrnostní situace, která může podstatně zhoršit nebo přerušit sjízdnost silnice.**

Odůvodnění

Ministerstvo dopravy v souladu s § 24b zákona o pozemních komunikacích a správním řádem určuje pozemní komunikace, na kterých lze při splnění podmínek zajišťujících bezpečnost a plynulost silničního provozu a ochranu stavu pozemní komunikace (1) užit vozidlo, jehož výška, hmotnost nebo rozložení hmotnosti na nápravy, skupiny náprav, kola nebo skupiny kol překračuje hodnoty stanovené zákonem o silničním provozu, jde-li o vnitrostátní silniční dopravu, nebo (2) užit vozidlo, jehož výška, šířka, hmotnost nebo rozložení hmotnosti na nápravy, skupiny náprav, kola nebo skupiny kol překračuje hodnoty stanovené zákonem o silničním provozu, jde-li o využití vozidel a pracovních strojů při sezónních pracích v zemědělství.

Podle zákona o silničním provozu nelze na pozemních komunikacích užit motorové vozidlo, resp. jízdní soupravu, pokud její hmotnost nebo rozměry včetně nákladu ohrožují bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo stav pozemní komunikace anebo pokud hmotnost nebo rozměry jednotlivých vozidel včetně nákladu, poměr hmotností jednotlivých vozidel nebo rozložení hmotnosti na nápravy, skupiny náprav, kola nebo skupiny kol ohrožují bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo stav pozemní komunikace. To neplatí, pokud je její užití umožněno postupem podle zvláštního právního předpisu, kterým je zákon o pozemních komunikacích (přeprava zvláště těžkých nebo rozměrných předmětů a užívání vozidel, jejichž rozměry nebo hmotnost přesahují míru stanovenou zvláštními předpisy, není-li umožněna opatřením obecné povahy podle § 24b zákona o pozemních komunikacích). Hmotnosti, rozměry a další podmínky upravuje vyhláška č. 209/2018 Sb., o hmotnostech, rozměrech a spojitelnosti vozidel (dále jen „vyhláška“).

Povolení zvláštního užívání pozemních komunikací podle § 25 odst. 6 písm. a) zákona o pozemních komunikacích jsou vydávána obecními úřady obcí s rozšířenou působností, krajskými úřady a Ministerstvem dopravy, a to v závislosti na kategorii a třídě pozemní komunikace, na niž má být takové vozidlo užito, nebo trasu přesahující určitý územní celek, na niž má být takové vozidlo užito. Vydání opatření obecné povahy podle § 24b zákona o pozemních komunikacích prakticky znamená, že vozidla, která splňují podmínky tohoto opatření, lze na silnicích používat, aniž by bylo potřebné povolení zvláštního užívání pozemních komunikací

⁴ § 26 odst. 4 zákona o pozemních komunikacích

⁵ zejména formou místní a přechodné úpravy provozu na pozemních komunikacích

⁶ § 2 písm. p) zákona o silničním provozu

podle § 25 odst. 6 písm. a) zákona o pozemních komunikacích. Ustanovení § 24b zákona o pozemních komunikacích tak představuje tzv. rozšíření obecného užívání pozemních komunikací. Jeho první část [§ 24b odst. 1 písm. a)] se týká užití vozidel, jde-li o vnitrostátní silniční dopravu a druhá část [§ 24b odst. 1 písm. b)] jde-li o vnitrostátní přepravu dřeva, o využití pracovních strojů samojízdných pro zemědělské práce nebo pro opravy nebo údržbu pozemních komunikací.

Pro účely rychlé a komfortní přepravy nadrozměrných vozidel a jízdních souprav při sezónních pracích v zemědělství existuje tendence maximalizovat míru využití silnic I. třídy, které tvoří spolu s dálnicemi pomyslnou páteř sítě pozemních komunikací České republiky. Samotné silnice I. třídy představují druhou nejvýznamnější kategorii pozemních komunikací, jejichž stavebně technické uspořádání odpovídá jejich (1) určení – pro dálkovou a mezistátní dopravu [§ 5 odst. 2 písm. a) zákona o pozemních komunikacích] a (2) dopravnímu významu [§ 3 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích], vyjádřeného zejména schopností dané silnice přenést dopravní zatížení (z hlediska množství motorových vozidel). Při porovnání těchto zákonem stanovených předpokladů s charakteristikami nadrozměrné přepravy (rychlostí pohybu, prostorovými nároky aj.) tak dochází ke kolizi hned několika vzájemně se vylučujících veřejných zájmů.

Ministerstvo dopravy již v minulosti využilo institut rozšíření obecného užívání pozemních komunikací, kterým umožnilo přepravu vybraných vozidel a jízdních souprav (za stanovených podmínek) při sezónních pracích v zemědělství po silnicích II. a III. třídy na celém území České republiky (opatření obecné povahy ze dne 25. 1. 2020, č. j. 308/2019-120-SSU/19), přičemž síť silnic I. třídy v tomto opatření zahrnuta nebyla, a to s ohledem na výše popsané provozní aspekty nadrozměrné přepravy, které zásadním způsobem ovlivňují míru bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích⁷, a též z důvodu procesní opatrnosti odpovídající prvotní aplikaci v praxi dosud neužitého právního nástroje.

Z hlediska bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích byla možnost rozšíření obecného užívání pozemních komunikací v nyní projednávaném rozsahu i na silnice I. třídy v zásadě připuštěna teprve dopisem Policejního prezidia České republiky č. j. PPR-24956/ČJ-2020-990440 ze dne 3. 8. 2020, adresovaným 1. místopředsedovi Asociace krajů České republiky, ve kterém uvedený policejní orgán mj. stanovil podmínky, za kterých je možné přepravu po silnicích I. třídy [formou zvláštního užívání silnic podle § 25 odst. 6 písm. a) zákona o pozemních komunikacích] realizovat.

Ministerstvo dopravy podmínky dotčeného orgánu převzalo a využilo možnosti poskytované § 24b zákona o pozemních komunikacích pro dlouhodobé zjednodušení uskutečňování přepravy v souvislosti se sezónními pracemi v zemědělství, a to při zohlednění podmínek vyplývajících z jeho vlastní rozhodovací praxe. Výše uvedené podmínky tedy reflektují jak zvýšené požadavky z hlediska bezpečnosti a především plynulosti provozu na silnicích I. třídy (s ohledem na jejich dopravní význam), tak i aspekty, které by příslušný silniční správní úřad v řízení o povolení zvláštního užívání silnice I. třídy podle § 25 odst. 6 písm. a) zákona o pozemních komunikacích měl zohlednit při vlastním rozhodování o žádosti. V tomto ohledu je třeba zmínit, že institut rozšíření obecného užívání pozemních komunikací, na rozdíl od institutu zvláštního užívání pozemních komunikací, neumožňuje stanovit konkrétní podmínky přepravy vyplývající např. z místních specifik či parametrů žadatelem navrženého vozidla nebo jízdní soupravy, proto není v moci Ministerstva dopravy, potažmo tohoto opatření a jím stanovených podmínek, poskytnout řešení pro všechny situace, které mohou v důsledku nejrůznějších okolností, rozmanitosti okruhu užívaných vozidel a parametrů pozemních komunikací v reálném provozu nastat.

Současně je však třeba poznamenat, že vydávání povolení zvláštního užívání silnic pro přepravu nadrozměrných vozidel při sezónních pracích v zemědělství je nejen značně administrativně náročné, ale rovněž, zejména v případě náhlých, např. kalamitních situací nebo změn v důsledku povětrnostních podmínek ovlivňujících průběh sezónních prací

⁷ Dosavadní rozhodovací praxe Ministerstva dopravy připouštěla zvláštní užívání silnic I. třídy pro účely nadrozměrné přepravy při sezónních pracích v zemědělství pouze ve výjimečných případech.

v zemědělství, značně nepružné. V tomto ohledu přinese vydání předmětného opatření (spolu s opatřením obecné povahy ze dne 25. 1. 2020, č. j. 308/2019-120-SSU/19) úplné zproštění významné části okruhu uživatelů pozemních komunikací od povinnosti žádat o povolení ke zvláštnímu užívání všech silnic na území České republiky podle § 25 odst. 6 písm. a) zákona o pozemních komunikacích u příslušných silničních správních úřadů. Z tohoto pohledu tedy dojde k úplné eliminaci administrativní zátěže.

Jak bylo uvedeno výše, užití samojízdných pracovních strojů umožňuje § 24b odst. 1 písm. b) zákona o pozemních komunikacích (toto ustanovení se vztahuje toliko na veškeré samojízdné stroje), přepravu nesených zemědělských strojů v soupravě s motorovým vozidlem umožňuje § 24b odst. 1 písm. a) zákona o pozemních komunikacích.

Ministerstvo dopravy proto vymezilo jako vozidla, která lze užít, zvláštní vozidlo kategorie S a podkategorie SS¹ (samojízdný pracovní stroj) a jízdní soupravu vozidla kategorie T a C (traktor) a zvláštního vozidla podkategorie SN (pracovní stroj nesený). Vzhledem k tomu, že jde výlučně o přepravu zemědělských strojů za účelem sezónních prací v zemědělství, je umožněno spojení v jízdní soupravě toliko s traktorem.

Pro zvláštní vozidla podkategorie SS jsou ve vyhlášce stanoveny hodnoty převážně tak jako pro vozidla jiných kategorií (M, N atd.). V případě hmotnosti vozidla však platí, že u vozidel kategorie S, s výjimkou tažených vozidel s ojí, může být nejvyšší povolená hmotnost vyšší než hmotnosti stanovené u přívěsů uvedené v § 5 odst. 2 písm. f), g) a h) vyhlášky v závislosti na počtu náprav a hmotnost připadající na spojovací zařízení v závislosti na typu tohoto spojovacího zařízení a jeho povoleném zatížení, pokud nebylo při schválení technické způsobilosti vozidla stanoveno jinak. Ministerstvo dopravy určuje, že pro účely přepravy zemědělského stroje je maximální hmotnost 40 t (resp. 40 t pro jízdní soupravu taženou traktorem) proto, aby do působnosti opatření obecné povahy spadaly všechny samojízdné zemědělské stroje. Jejich případné přetížení nehrozí, neboť nejsou určeny k přepravě osob nebo nákladu. Hmotnost na nápravu byla u zemědělských samojízdných strojů jako například sklízečů a čističů řepy ale i nesených zemědělských strojů stanovena na 12 t, neboť tyto stroje disponují širokými balonovými pneumatikami. Měrný tlak na vozovku je tudíž nižší než při hnací nápravě vozidel jiných kategorií (11,5 t).

Jako podmínka přepravy zemědělských strojů byly stanoveny větší rozměry (šířka, výška, délka a délka jízdní soupravy s traktorem), než jsou upraveny vyhláškou, ale současně byly za účelem dodržení bezpečnosti silničního provozu a ochrany pozemních komunikací stanoveny doplňující podmínky jako je užití oranžového výstražného světla nebo použití minimálně dvou vozidel technického doprovodu vybavených zvláštním výstražným světlem oranžové barvy, a to především s ohledem na dopravní význam silnic I. třídy. Popsané podmínky přitom odpovídají požadavkům dotčeného orgánu na úseku bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, tj. Policie České republiky, při povolování zvláštního užívání pozemních komunikací pro účely přepravy nadrozměrných vozidel při sezónních pracích v zemědělství.

Ministerstvo dopravy určuje vybrané pozemní komunikace k užití výše uvedenými vozidly či jízdními soupravami na dobu do 9. 2. 2025, během které bude i nadále přijímat podněty k tomu, zda má být doba platnosti tohoto opatření obecné povahy prodloužena či nikoliv a aktivně tuto problematiku konzultovat s dotčenými orgány.

V souladu s § 24b odst. 5 zákona o pozemních komunikacích oznámilo Ministerstvo dopravy návrh opatření obecné povahy veřejnou vyhláškou. Na základě zveřejnění návrhu nebyly ve lhůtě podle § 24b odst. 4 zákona o pozemních komunikacích podány žádné připomínky a námítky.

Na základě výše uvedeného určilo Ministerstvo dopravy po projednání s dotčenými orgány silnice, které mohou být užity vybranými vozidly a pracovními stroji pro zemědělské práce. Povinnost řídit se obecnou, místní a přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích není při užití vozidel či jízdních souprav dle podmínek tohoto opatření obecné povahy dotčena, a proto zůstává zachována ochrana pozemních komunikací (vč. komunikací označených jako silnice pro motorová vozidla) a úseků, zejména mostů, které pro tento typ přepravy nejsou vhodné.

Nadto užití vozidla nezavazuje uživatele povinnosti k náhradám za poškození nebo znečištění dálnice, silnice nebo místní komunikace.

V Praze 17. února 2021

Ing. Václav Krumphanzl
ředitel
Odbor pozemních komunikací

Vyvěšeno na úřední desce Ministerstva dopravy dne:

Dnem vyvěšení je den vyvěšení na úřední desce správního orgánu, který písemnost doručuje, tj. Ministerstva dopravy. Dále vyvěšeno na úřední desce dotčených orgánů (razítko, podpis oprávněné úřední osoby potvrzující vyvěšení a sejmnutí na úřední desce):

Úřední deska Krajského úřadu Jihočeského kraje dne:

Úřední deska Krajského úřadu Jihomoravského kraje dne:

Úřední deska Krajského úřadu Karlovarského kraje dne:

Úřední deska Krajského úřadu Královéhradeckého kraje dne:

Úřední deska Krajského úřadu Libereckého kraje dne:

Úřední deska Krajského úřadu Moravskoslezského kraje dne:

Úřední deska Krajského úřadu Olomouckého kraje dne:

Úřední deska Krajského úřadu Plzeňského kraje dne:

Úřední deska Krajského úřadu Pardubického kraje dne:

Úřední deska Krajského úřadu Středočeského kraje dne:

Úřední deska Krajského úřadu Ústeckého kraje dne:

Úřední deska Krajského úřadu Kraje Vysočina dne:

Úřední deska Krajského úřadu Zlínského kraje dne:

Úřední deska Magistrátu hlavního města Prahy dne: